

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury

INTERAKČNÍ STYL TRENÉRA MODERNÍHO TANCE

Diplomová práce
(bakalářská)

Autor: Mirka Rapouchová, Rekreatologie
Vedoucí práce: Mgr. Jana Harvanová, Ph.D.
Olomouc 2017

BIBLIOGRAFICKÁ IDENTIFIKACE

Jméno a příjmení autora: Mirka Rapouchová

Název diplomové práce: Interakční styl trenéra moderního tance

Pracoviště: Katedra společenských věd v kinantropologii

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Jana Harvanová Ph.D.

Rok obhajoby diplomové práce: 2017

Abstrakt: Bakalářská práce se zabývá interakčními styly trenérů/trenérek v oblasti moderního tance *Street Dance*. Cílem práce bylo zjistit rozdíly mezi sebereflexí a pohledem na ideální interakční styl trenérů v rámci určitých kategorií. Výzkum byl realizován metodou dotazníkového šetření, které využívá standardizovaný dotazník interakčního stylu trenéra/trenérky a zúčastnilo se ho 38 respondentů, kteří aktivně působí v oblasti *Street dance*. Vyhodnocení probíhalo na základě osmi dimenzí interakčního stylu trenéra/trenérky. Výsledky získané z dotazníku byly zpracovány do tabulek a grafů, z nichž je patrné, jaké rozdíly se vyskytují mezi sebereflexí a pohledem na ideální interakční styl, v rámci vybraných kategorií. Z hodnot rovněž lze zjistit jaké interakční styly trenéři/trenérky *Street dance* preferují a aplikují v praxi. Výsledkem bylo zjištění, že se všichni trenéři a trenérky přiklánějí k interakčním stylům *Organizátor*, *Pomáhající*, *Chápající* a *Vede k zodpovědnosti*, jak z pohledu sebereflexe, tak z pohledu ideálního interakčního stylu trenéra/trenérky. Viditelný rozdíl mezi sebereflexí a pohledem na ideální interakční styl lze pozorovat u dimenzí *Nejistý*, *Nespokojený*, *Kárající* a *Přísný* u většiny zúčastněných.

Klíčová slova: interakce, interakční styl, tanec, street dance, trenér

BIBLIOGRAPHICAL IDENTIFICATION

Autor's first name and surname: Mirka Rapouchová

Title of the master thesis: Interaction style modern dance teacher

Department: Department of Social Sciences in Kinanthropology

Supervisor: Mgr. Jana Harvanová, PhD.

The year of presentation: 2017

Abstract: The Bachelor Thesis deals with the styles of coaches in the field of street dance. The aim of the work was to find out the differences between self-reflection and the view of the ideal interaction style of coaches within certain categories. The research was done by using the questionnaire survey method, which uses a standardized questionnaire of the coaching style and was attended by 38 respondents who are active coaches in the Street dance. The evaluation was based on eight dimensions of the coach interaction style. The results obtained from the questionnaire were processed into charts and graphs, which show the differences between self-reflection and the view of the ideal interaction style within selected categories. From the value, it is also possible to find out which styles of interaction the Street dance coach prefer and apply in practice. The results showed that all coaches attached to the interactive styles: *Organizer*, *Helped*, *Understanding* and *Responsibility Leader* from the point of view of self-reflection and from the point of view of the ideal coaching style. The visible difference between the self-reflection and the view of the ideal interaction style can be seen in the dimensions: *Uncertain*, *Discontented*, *Reprimanding* and *Strict* in most stakeholders.

Keywords: interaction, interactive style, dance, street dance, trainer

Souhlasím s půjčováním bakalářské práce v rámci knihovních služeb.

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracovala samostatně pod vedením Mgr. Jany Harvanové, Ph.D., uvedla všechny použité literární a odborné zdroje a dodržovala zásady vědecké etiky.

V Rýmařově dne 16. 3. 2017

OBSAH

1	ÚVOD	7
2	PŘEHLED POZNATKŮ.....	9
2.1.	Tanec	9
2.1.1.	Street Dance	9
2.2.	Způsoby soutěžení	10
2.2.1.	Battle.....	10
2.2.2.	Ligové soutěže	11
3	TRENÉR Street dance	14
3.1.	Trenér z pohledu osobnosti a role	14
3.2.	Trenér z pohledu sebe sama.....	17
3.3.	Trenér z pohledu odbornosti.....	18
3.4.	Cíle trenéra	19
4	INTERAKCE	21
4.1.	Interakční styl	23
4.2.	Hodnocení interakčního stylu	24
5	CÍLE PRÁCE	27
6	METODIKA PRÁCE	28
6.1.	Výzkumný soubor	28
6.2.	Výzkumná metoda.....	29
7	VÝSLEDKY A DISKUZE	31
7.1.	Výsledky výzkumu vztahující se k 1. výzkumné otázce	31
7.2.	Výsledky výzkumu vztahující se ke 2. výzkumné otázce.....	34
7.2.1	Výsledky žen – trenérek	34
7.2.2.	Výsledky mužů – trenérů.....	37
7.3.	Výsledky výzkumu vztahující se ke 3. výzkumné otázce.....	40
7.3.1.	Tabulky věkových kategorií.....	40
7.3.2.	Výsledky věkové kategorie do 20 let.....	42
7.3.3.	Výsledky věkové kategorie od 21 let do 30 let	44
7.3.4.	Výsledky věkové kategorie od 31 let do 40 let	46
7.3.5.	Výsledky věkové kategorie nad 40 let	47
8	ZÁVĚRY.....	50
9	SOUHRN.....	53
9	SUMMARY	55
10	REFERENČNÍ SEZNAM	57

1 ÚVOD

Jako téma bakalářské práce jsem si zvolila interakční styl trenéra moderního tance. Vybrala jsem si ho z důvodu dlouhodobého zájmu a aktivního působení v oblasti moderního tance. Nahlížím na problematiku z pohledu dvou rolí, jak svěřence, tak trenéra. Zajímám se o jednotlivé přístupy a postoje trenérů, jež vedou taneční školy, skupiny, nebo kroužky se zaměřením na moderní tanec (*Hip Hop, Street Dance*) a pohybově rytmické aktivity. Rovněž sleduji vnímání osobnosti trenéra samotnými svěřenci.

Vztah mezi svěřencem a pedagogem hraje velmi důležitou roli ve vývoji dítěte. Zájmová činnost a v ní, trenérem zvolený interakční styl, ovlivňuje chování nejen jednotlivců, ale rovněž celkovou atmosféru v kolektivu. Interakce probíhá mezi všemi zúčastněnými osobami. Trenér tedy svým jednáním působí na žáky a z opačného směru působí žáci na něj. Stejně tak rovněž probíhá působení žáků vzájemně na sebe, nebo se projevují interakční vazby mezi spolupracujícími trenéry. Vzájemné vztahy bývají častokrát silnou motivací k navštěvování tanečních skupin, či zájmových souborů, jelikož dobrý kolektiv s kvalitním vedením nabízí dětem příjemné prostředí, kde mohou nabýt pocitu bezpečí, pochopení a soudržnosti. Je potřebné v dětství zapadat do určité sociální skupiny, protože zde probíhá velmi specifická forma vzdělávání, jiná než poskytovaná ve škole, rozvíjí se talent a zájem o věc. Děti se spoustu věcí učí od sebe navzájem, zároveň učí i pedagoga a dávají mu svým chováním zpětnou vazbu ke zvolenému přístupu.

Trenér tance by měl mít široké spektrum dovedností a schopností, díky kterým má možnosti kvalitně a efektivně působit na své žáky. Jako v každém jiném sportovním odvětví by měla být osobnost trenéra vychovávající autoritou, pedagogem a odborníkem v provozované činnosti. Trenér se stává pro svěřence vzorem a inspirací, proto by měl jít vždy příkladem a dodržovat zásady a pravidla, která vyžaduje po svých žácích. Rovněž by měl správně působit a pozitivně ovlivňovat jejich chování. Důležitou součástí kvalitního působení trenérů na svěřence, je notná dávka nadšení pro věc, dobrý vztah ke kolektivu a vzájemný respekt.

Významnou schopností trenéra je umět organizovat náplň taneční tréninkové jednotky tak, aby byla efektivní a zároveň dostatečně atraktivní pro všechny zúčastněné, a také plánovat dlouhodobé cíle souboru. Součástí ideální osobnosti trenéra by mělo být pochopení, empatie a tendence plnohodnotně rozvíjet osoby svěřené.

Umění vedení tanečního kolektivu je velmi specifické, protože se zde prolínají složky sportovní a výkonnostní se složkou uměleckou. I k této skutečnosti by měli trenéři přihlížet a přizpůsobovat své konání a jednání.

V současnosti existuje v oblasti moderního tance rozsáhlá škála tanečních stylů a způsobů vedení tanečních kolektivů. Tato rozmanitost má za důsledek obtížnou orientaci v kvalitě trenérem odváděné práce. Rozdílné přístupy vedení taneční skupiny se liší nejen ve výchozím stylu, ale i v samotných cílech stanovených k dosažení požadované výkonnostní úrovně daného tanečního kolektivu. Těmto cílům poté kouč podmiňuje práci a způsob tréninku.

Ve své práci se chci zaměřit na lehké uvedení do problematiky specifického druhu tance – *Street Dance*, rovněž chci popsat trenéry tance a taneční uskupení na území ČR a specifikovat interakci a její vliv na taneční společenství. Především se zaměřím na rozdíly a preference v interakčních stylech trenérských skupin. Ve výzkumné části budou porovnávány interakční styly z hlediska sebereflexe oslovených respondentů a jejich ideálního pohledu na interakční styl.

2 PŘEHLED POZNATKŮ

2.1. Tanec

Tanec je nám známý již od pradávna jako estetický prostředek k vyjádření pocitů na bázi nonverbální komunikace, jež se odehrává na základě pohybu. Poodhaluje především emoční stav člověka, proto je nutné hledat spříznění s pohybem, který vyjadřuje specifickou hladinu duševního rozpoložení osoby. Historicky sloužilo tělo a gesto jako nástroj k vyjádření, sebe-znázornění, seberealizace. Příkladem z minulosti mohou být válečné rituály bojovníků, magické či kultovní obřady. V dnešní době se původní stopy tance dají pozorovat zřídka, avšak stále je nalezneme u některých domorodých kmenů, které si udržují své tradice. Postupem času se tanec modifikuje, rozvíjí a buduje do takové míry, že se od svých původních základů k nepoznání liší (Jebavá, 1998).

Velkou roli hraje hudba a rytmus, které této ryze lidské činnosti napomáhají v estetickém působení na okolí (Rey, 1947).

Navrátilová a Degen (2010) se shodují s Reym (1947) a charakterizují tanec jako esteticky záměrný pohyb těla reagující na rytmus hudby. Zahrnují do své teorie i myšlenku, že je tanec součástí několika sportovních odvětví. Kladou důraz na choreografické zpracování v rámci daného výkonu, který utváří celkový umělecký dojem.

2.1.1. Street Dance

Street Dance, z anglického překladu pouliční tanec, představuje velmi mladou a stále se rozvíjející taneční disciplínu. Díky své mladosti a vývoji je velmi obtížné k tomuto tématu nalézt odbornou literaturu, která by se do hloubky zabývala jejím rozbořem.

Pojem *Street Dance* je především na území USA vnímán dvěma směry. Za prvé můžeme *Street Dance* chápat jako určitý životní styl, jako součást subkultury, která jej pojímá. Okem mladých Američanů žijících v ulicích, je tanec součástí jejich denního režimu. Zahrnuje tedy veškeré taneční performance (přestavení) odehrávající se na území ulic, hřišť,

školních dvorů, ghett, či klubů. Významnou součástí této subkultury je specifická hudba, móda i slangová mluva (Fiedler, 2003).

Z druhého hlediska je *Street Dance* vnímán čistě jako pojem, jež zastřešuje všechny hiphopové a funkové taneční styly (*Popping, Locking, Hip Hop – New style, Break Dance, House Dance* apod.), které se začaly objevovat a rozvíjet v 70. letech dvacátého století a jejichž vývoj neustále pokračuje vpřed. Uvedené pohledy spolu velmi úzce souvisí a vzájemně se ovlivňují a obohacují. Svým způsobem se dá *Street dance* v dnešní době vnímat, jako druh místního moderního lidového umění (Zapletal, 2014).

V rámci České republiky můžeme *Street Dance* registrovat až téměř o 20 let později než v Americe. Podle Kabáta (2010) je *Street Dance* úzce spjatý s velmi průbojnou a moderní subkulturou, která se v České republice rozvíjí až po roce 1989 a sympatizuje s ní obrovská vlna mladých lidí.

Návratová a Vašek (2010) popisují rozvoj pouličního tance na území České republiky jako velmi příznivý a atraktivní pro mládež, a to jak z hlediska stránky komerční, tak na úrovni undergroundové. Největší zájem zaznamenávají na Moravě.

„Street dance se stal známým fenoménem na globální úrovni“ (Petračovski, 2012, 159).

^

2.2. Způsoby soutěžení

Role trenéra v oblasti moderních tanců má velice specifické postavení, jelikož v rámci soustředění se na výkon jsou „streetové“ disciplíny velmi nejednoznačné. Je třeba rozlišit soutěžní úroveň a vystihnout situace, kdy je nezbytné poslouchat rady trenéra. I tento fakt je způsoben osobitostí a svéhlavostí kultury pouličního tance.

2.2.1. Battle

Battle je z angličtiny překládán jako souboj. V tanečním světě však nejde o souboj jako takový, ale jde o nekonfliktní vyjádření převahy prostřednictvím tance.

V ryze undergroundovém pojetí *Street Dance* je obvyklé, že tanečník je sám sobě trenérem, rozvíjí své schopnosti, dovednosti a pracuje na sobě individuálně. Cílený coaching z pohledu Battlu probíhá většinou formou týmového tréninku (Battle team), kdy tanečníci společně improvizují, jamují, mohou se inspirovat kroky ostatních, a tak budují svůj jedinečný styl. Trenér může být přítomen, ale zpravidla je spíše průvodcem na cestě ideální improvizací a hledání svého nezaměnitelného stylu. Projev svého osobitého stylu je podstatou battlování. Historicky se inspirováme americkými pouličními tanečníky, kteří se pouštěli do tanečního souboje s cílem pobavit se, předvést se, nebo se jen porovnat s jinými. O hudební podklad se většinou stará DJ, který zajišťuje originální hudební remix přímo v situaci tanečního souboje. Battlu se mohou účastnit jednotlivci, dvojice, nebo uskupení, která většinou spolupracují a vytváří určitou taneční variaci společně.

Cílem je především zvládnout základní kroky určitého tanečního stylu, obsáhnout jeho techniku a následné krokové kombinace. Cení se originalita a rozmanitost. Výkony hodnotí zvolená porota, jejíž členové by měli mít zkušenosti a znalosti v tomto specifickém tanečním směru. Ve společných choreografiích se oceňuje spolupráce a souhra tanečníků, dále pak postavení formace, tvarové výměny, znalost tanečních stylů v závislosti na hrané hudbě a spolupráce s rytmem. Důležitou roli hraje móda, image skupiny a originalita choreografií. Podstatou battlu je nepřímá konfrontace dvou tanečních jednotek tváří v tvář (Návratová, Vašek, 2010).

2.2.2. Ligové soutěže

Ligové taneční soutěže se konají na území ČR pro profesionální i amatérské taneční skupiny. Organizaci ligových soutěží na území ČR většinou zajišťuje CDO (Czech Dance Organization), která přímo spadá pod IDO (International Dance Organization). IDO je nezisková tanečně-sportovní mezinárodní organizace, která vznikla ve Florencii v roce 1981

a dodnes je hlavním vyhlášovatelem mezinárodních soutěží v disciplínách *Street dance*, *Electric boogie* aj. Sdružuje více než 80 členských organizací po celém světě a spadají pod ní národní členské federace včetně naší české (Czech Dance Organization, 2015).

CDO nabízí různé možnosti soutěžení. Tanečník může kupříkladu reprezentovat svoji skupinu jako sólista nebo může tvořit duo s partnerem. Ve větším počtu osob vznikají i malé skupiny, velké formace, či taneční produkce. Trenér rozhoduje o osudu taneční skupiny, stará se tedy o zařazení tanečníka do správné věkové a výkonnostní kategorie, případně vybírá tanečníky do společné choreografie.

V případě ligových soutěží trenér své tanečnický připravuje, staví choreografie a věnuje se důkladně fyzické i psychické přípravě svých svěřenců. Vedoucí taneční skupiny má velký vliv na výkon svého svěřence. Radí mu takticky, pomáhá mu zvolit správné kroky, aranžmá a kostým. Oproti Battlu tedy v ligových soutěžích hraje vliv trenéra výraznou roli při sportovním výkonu tanečníka a nepodporuje pouze jeho individuální schopnosti. Má možnost zapojit celý tým do tvorby formací a skupinových choreografií.

Velmi zjednodušeně se dá tedy říct, že ligové soutěže jsou brány spíše ze sportovního hlediska. Naproti tomu Battle je spíše vnitřním vyjádřením osoby – tedy se spíše přiklání k uměleckému projevu.

Podle vyjádření oficiální výroční zprávy CDO (2015) je CDO nejsilnější a nejpočetnější taneční organizací v České republice. Vznikla v roce 2007 jako přímý nástupce za předchozí zaniklou Českomoravskou taneční organizaci (ČMTO). V roce 2015 čítala organizace až 210 tanečních klubů, škol a skupin se zastoupením všech regionů ČR. CDO se svou činností snaží nabídnout smysluplné využití volného času na bázi zdravého životního stylu, zesílené o poradenské činnosti, cílenou propagací, organizaci projektů a významně se tak podílí na omezení negativních jevů jako jsou obezita, drogy, kriminalita dětí a mládeže (Czech Dance Organization, 2015).

Průběh ligových soutěží se od battlových soutěží lehce liší tím, že podstatou není konfrontace soutěžícího proti soutěžícímu, ale předvedení většinou naučené choreografie vícečlenné porotě, která výkon posuzuje a

rozhoduje o postupu tanečníka do dalšího soutěžního kola vyřazovací metodou. Jde především o originální zvolení tanečních prvků choreografie, jejich přesnost, cítění hudby a image. Tanečníci mají možnost vystoupat v žebříčku a dosáhnout nominací do vyšších evropských a světových soutěží v rámci IDO.

3 TRENÉR Street dance

„Trenér je ten, kdo zajišťuje, a hlavně vede trénink sportovce“
(Jansa & kol., 2012, 165).

Dá se říct, že fenomén trenérství se přirozeně historicky vyvinul se zvyšující se výkonností a konkurencí ve sportu. Mladí sportovci přebírali, a dodnes přebírají, zkušenosti od strašších a zkušenějších sportovců, kteří se po ukončení kariéry věnují trenérství.

Pojem trenér je převzat z anglického původního slovního spojení „to train“, tedy připravovat, instruovat a starat se o kondiční stav svěřence (Jansa & kol., 2012).

3.1. Trenér z pohledu osobnosti a role

V 19. století se předpokládalo, že dobrý učitel, tedy „efektivní učitel“ (řečeno soudobou terminologií), je především dobrý a široce vzdělaný člověk, vážený občan, který se obětavě věnuje mládeži. Očekávalo se od něj, že je velmi morální, přátelský a nadšený pro šíření kultury a vzdělanosti (Mareš & Gavora, 2004, 101).

Osobnost trenéra ve sportu je významným faktorem, který má vliv na svěřence. Definujme si však osobnost z širšího hlediska. Podle Thatchera a Rahmana (2012) se osobnost týká souhrnu charakteristik člověka, jeho myšlenek, pocitů a chování, které ho odlišují od jiných. Lidé se zaměřují při hodnocení osobnosti člověka především na jeho sociální rysy (introvertní typy/ extrovertní typy). Součástí osobnosti je myšlení, chování a vnímání (Tod, Thatcher, & Rahman, 2012).

Osobnost se obecně výrazně promítá do jednání trenérů a ovlivňuje postoje a názory jeho svěřenců. Z podrobnějšího hlediska má mít trenér konkrétní osobností předpoklady, např. inteligenci, flexibilitu, emocionální stabilitu, tvořivost, vytrvalost, rozhodnost, sebevědomí, komunikační schopnosti, motivaci k dosažení cílů atd. (Šafář In Martinec, 2008).

Jsme schopní osobnostní vlastnosti trenéra definovat položením si otázky: Jaký by měl trenér tance být?

Goussard (In Lazarová & Uhlířová, 2006) odpovídá na tuto otázku výčtem schopností, které by měl každý trenér mít:

- Při jednání se sportovci (tanečníky) potřebuje mít dobré sociální dovednosti, nutná je schopnost poznávat svěřené osoby a porozumět jim.
- V procesu vedení kolektivu a následného učení musí být dobrým mediátorem a spolupracovníkem, prosazujícím nedirektivní postoj.
- V soutěži je nutná odolnost vůči emočnímu stresu, nízká míra úzkosti, vysoká aktivita a snížená citlivost.

Jůva (2006) popisuje osobnostní vlastnosti trenérů velmi podobně jako Goussard (In Lazarová & Uhlířová, 2006) a rozvíjí tuto myšlenku ještě o důležitost pedagogického poslání a zdůrazňuje faktor vůdcovství. Přibližuje osobnostní charakteristiky trenéra k charakteristikám „dobrého učitele“, nebo „dobrého vůdce“.

Perič (2008) se rovněž zabývá problematikou osobnostních charakteristik trenérů ve sportu a dle něj by sám sobě měl každý trenér, který plánuje začít pracovat s dětmi, či mladistvými, pokládat určité otázky, na které si umí odpovědět. Podstatou otázek je směr a cíl, jež mají být podle trenéra naplněny v budoucnu.

Některé ze základních otázek vypadají následovně:

- Chtěl bych, aby se moji svěřenci díky tréninku rozvíjeli co možná nejlépe, nebo je trénuji z důvodu, abych uspokojil hlavně svoje ambice?
- Jestliže by se o mně psalo v médiích, chtěl bych, aby mně nazývali trenérem, jenž má úspěch a stále vítězí, nebo trenérem, který umí perfektním způsobem připravit své svěřence, či trenérem jehož cílem je dosáhnout toho, aby svěřence sport bavil a zamilovali si ho?
- Co je pro mě v tréninku dětí a mládeže nejdůležitější – vyhrávat soutěže, radost a prožitek dětí, nebo naučení svěřenců

sportovním základům, které pro ně budou mít pozitivní přínos do budoucna a budou z nich moci čerpat?

- Je jediným měřítkem mé práce úspěch? (Perič, 2008).

Podobných otázek lze položit mnohem více. Většina sportovních trenérů i v oblasti moderního tance se shoduje, že cílem jejich práce není pouze vítězství a úspěch, ale především rozvoj a kvalitní příprava jejich svěřenců. Jistě to nevyklučuje fakt, že úspěšnost a výhra je velmi důležitá jak pro trenéry, tak pro trénované z důvodu motivace, možnosti soutěžit, srovnat se s někým, nebo pocítit konkurenci. Výsledky bývají díky srovnávání se s jinými sportovci mnohem lepší, stoupá vnitřní motivace ke zlepšování sebe sama. Je dobré tedy nalézt rovnováhu mezi soutěžním výkonem a spokojeným všestranným rozvojem. Důležité je, aby trenér uměl nastolit v týmu přátelskou atmosféru a vedl svěřence k fair-play (Perič 2008).

„Nejdříve děti, potom vítězství“ (Perič, 2008, 166).

Posláním trenérů je aktivně se podílet na rozvoji výkonnosti a růstu svých svěřenců. Podstata práce spočívá v tom, připravit a vést tým tak, aby se mohl plnohodnotně účastnit soutěží. Trenér však zastupuje i jiné role, nejen v souvislosti ke svým svěřencům, ale i k okolí. Musí umět komunikovat s rodiči, pořadateli, médii aj. (Jansa & kol., 2012).

Ve vztahu ke svěřencům si popíšeme alespoň některé základní role trenéra (Jansa & kol., 2012):

- role instrukční (vedení tréninku, poskytování informací o průběhu a učení);
- role terapeuta (zájem o psychický a tělesný stav svěřenců a snaha jej ovlivnit);
- role stratéga (vedení svěřenců v soutěži, výběr taktiky).

Nutné je zmínit roli trenéra hodnotícího, popř. kritika, kterou Jansa a kol. (2012) nazývají rolí diagnostika. Uvádí ji jako nutný předpoklad pro změny v osobnostním i ve sportovním vývoji sportovce.

Trenérské role a jejich využití ve sportu úzce souvisí s vlastní osobností trenéra. Do práce s osobami se promítá jak charakter, tak temperament. Proto je nutné, aby trenér pracoval na rozvoji své osobnosti a snažil se o prosazování pozitivního přístupu a eliminaci přístupů negativních při vedení sportovních kolektivů (Jansa & kol., 2012).

3.2. Trenér z pohledu sebe sama

Dobrý trenér by měl mít zdravý objektivní pohled na sebe sama. Podle Martense (2006) toto pojetí ovlivňují tři názory na osobu v roli trenéra.

- Ideální pohled – vykresluje typ osobnosti, se kterou by se trenér chtěl ztotožnit, která je v jeho očích ideální a představuje hodnoty a smysl pro rozlišení správného a špatného. Podstatné je očekávání, které osobnost trenéra klade sama na sebe. Osobnostní postoj má základ v určitém sociálně-morálním uvědomění.
- Veřejný pohled – vize toho, jak je osobnost trenéra vnímána z hlediska vnějšího okolí. Dozajista trenér potřebuje, aby byl vážený a respektovaný lidmi.
- Reálný pohled – je souhrn myšlenek, pocitů a potřeb, které jsou pro trenéra vlastní a ztotožňuje se s nimi. Skutečný pohled trenéra se postupem času proměňuje vlivem interakce s osobami. Právě díky interakci je vyrovnaný jedinec schopen sebereflexe a ujištění se ve svém reálném a pravdivém pohledu na vlastní osobu (Martens, 2006).

V rámci subjektivního hodnocení by měl trenér využívat jednoduché zásady v tréninku:

- Jednat se všemi svěřenci poctivě a čestně.
- Vnímat svěřence individuálně.
- Fungovat v zájmu svěřenců.

- Brát každou osobu v týmu jako součást a důležitý článek (Martens, 2006).

Při kvalitním přístupu trenéra a reálnému pohledu na věc, je pak velkou odměnou být svědkem výkonnostního a osobnostního růstu svých svěřenců (Martens, 2006).

3.3. Trenér z pohledu odbornosti

V oblasti tance se zajímáme především o teoretické informace vyučování tanečních stylů, historického kontextu a strategií v soutěžích. Pro pedagoga, který se specializuje na taneční vzdělávání, je důležité mít obsahové znalosti a dovednosti. Tedy velmi zjednodušeně se dá říci, že by měl v oblasti teorie a praxe znát a umět to, co učí.

V dnešní době je časté, že někteří trenéři tance nedosahují dostatečných vědomostí, dovedností a svým svěřencům předávají to, co je naučil někdo jiný dříve, aniž by se dovzdělávali, nebo pátrali po původu získaných tanečních prvků. Trenéři si naučené prvky modifikují, upravují a tímto způsobem dochází k jisté deformaci tanečních stylů, které mají svá pravidla a mnohdy globálně přicházejí o svou autenticitu, čistotu a pravost. Proto v současnosti zřídka potkáváme opravdové odborníky s kvalitním tanečním vzděláním (Gibbons, 2007).

Pro správné předávání vědomostí je nutné rozdělit zásady výuky do určitých složek.

Janeček (2013) používá ve své knize rozdělení od Domenica, jenž byl jedním z prvních autorů zabývajících se tancem. Domenico (In Janeček, 2013) se svými nástupci vytvořili tzv. lombardskou školu – novou taneční teorii, v níž se spojuje pohyb s hudbou a prostorem.

- Míra (misura) – synchronizace pohybu s rytmem (slyšet hudbu).
- Paměť (memoria) – přesné provedení pohybů v dané choreografii, správné kombinování a navazování tanečních prvků.
- Využití prostoru (partire) – umět pracovat s prostorem, reagovat na změnu prostředí (např. na soutěži je menší parket než v tréninkovém sále).
- Vzdušnost (aiere) – lehkost, přirozenost pohybu.

- Rozmanitost (diversita di cose) – schopnost měnit prvky, modifikovat je, měnit jejich velikost a dynamiku. (Při modifikaci je důležité udržet autenticitu a opravdovost kroku).

Gibbons (2007) o mnoho let později staví pedagogické zásady vesměs na podobných základech jako Domenico (In Janeček 2013). Nazývá věci pouze komplexněji a moderněji. Ve zkratce např. pohybový slovník, hudba (načasování), prostor, kvalita (originalita, pravost prvků) atd.

V každém tanečním uskupení fungují psané či nepsané normy, které je nutno dodržovat, jestliže chceme, abychom byli sami dobrými tanečníky a současně vychovávali dobré tanečníky. Důležitými hodnotami v taneční společnosti jsou vzájemný respekt, úcta a fair-play. Tato pravidla vznikají na základě společných vizí a cílů skupiny, které je nutné předávat dětem.

3.4. Cíle trenéra

„Snahou každého trenéra je, aby jeho svěřenci dosahovali co možná nejlepších výsledků“ (Perič, 2012, 59).

Otázka týkající se cílů trenéra byla nastíněna již v kapitole 3. 1., kde byla věnována pozornost Goussardovi (In Lazarová & Uhlířová, 2006), který pro zjištění osobních preferencí trenéra ve sportu pokládal různé otázky. V tomto případě se osobní preference trenéra slévají s požadavky týmu. Určit cíl je jedním z nejdůležitějších předpokladů k úspěchu.

Petráš (2016) vnímá cíl jako bod na mapě, podle kterého se lze orientovat, určit směr, kterým se potřebujeme vydat. Ve svém článku zmiňuje, že každý sportovec něco chce a něco od sebe očekává, zaměřuje se na svůj potenciál a chce ho zlepšit a na základě toho si vědomě či nevědomě určuje cíle, kterých chce dosáhnout. Cíle by měly být co nejkonkrétnější, měřitelné a dosažitelné (Petráš, 2016).

Martense (2006) tvrdí, že cílem trenéra je:

- Úspěch týmu, kterému věnuje čas.
- Utváření tréninku tak, aby byl pro účastníky zábavný.
- Všeestranně rozvíjet osobnost dětí a mládeže (fyzicky, psychicky, sociálně).

Kvalitní trenér umí rozlišit rozdíly mezi cíli svěřenců, cíli soutěže a svými osobními cíli. Musí se správně rozhodovat a určovat optimální směr vedení týmu (Martens, 2006).

4 INTERAKCE

Interakce je podle Janíkové (2011) v sociálně psychologickém pohledu charakterizována jako „proces vzájemného působení dvou a více lidí.

„Mohli bychom to říci také tak, že mezilidská interakce, to jsou lidé při společné činnosti a jejich vztahy.“ (Řezáč, 1998, 81)

Interakce vyjadřuje tedy fakt, že při společné činnosti vznikají mezi lidmi vztahy a prostřednictvím aktivit a chování jednotlivců při nichž se účastníci interakce vzájemně ovlivňují a působí na sebe. Tímto způsobem se činnosti účastníků propojují, vztahy se strukturují a budují v závislosti na jednání druhých (Řezáč, 1998).

Mikuláščík (2010) říká, že interakce je pojem rozsáhlejší a nadřazený pojmu komunikace. K verbální či neverbální výměně (komunikaci) se přidává interakce jako přidaná hodnota. V pozitivním slova smyslu můžeme mluvit o společné činnosti, aktivitě týmu, spolupráci. V negativním směru může být komunikace doplněna o interakční projevy diskriminace, rivality, soupeření apod. Aktivitou zúčastněných v případě mezilidského chování mohou být i tělesné pohyby – tzn. i tanec a společné zážitky zprostředkované díky němu (soutěže, soustředění). Veškerá interakce obsahuje vždy jistý náznak hodnocení ať v pozitivním či negativním světle. Neutrální postoj při interakci osob neexistuje. Výchozím bodem pro zvládnutí odlišných způsobů interakce je role vedoucího jako koordinátora, který tyto situace umí řešit, případně jim preventivně předejít (Mikuláščík, 2010).

Ve sportu, škole, či taneční skupině se setkáváme s určitou skupinovou dynamikou a zahrnujeme do ní jak působení učitele nebo trenéra na své žáky, tak i zpětně působení žáků na něj a současně i vzájemné působení žáků na sebe. Vytváří se složité a proměňující se sociální vazby, které ovlivňují vztahy mezi zúčastněnými. Vlivem okolí

se jedinci přizpůsobují názorům, postojům, jednání a chování ve společenství. Vztahy a komunikace jsou získané prostředky, které se promítají do morálních hodnot a chování jedince.

Fontana (1997) tvrdí, že zásady a hodnoty morálky jsou většinou naučené struktury, které děti přebírají v první řadě od rodičů, poté od učitelů, ale i od vrstevníků z komunikace, anebo působením společnosti.

V sociálních skupinách se buduje hierarchie, podle které se skupina dělí na další podskupiny. Někteří žáci obsadí role vůdců, jiní se těmto „vůdcům“ podřídí, další mohou zůstat v ústraní (tzv. outsideři). Při plnění společného cíle se skupina semkne a pracuje společně, jindy se může prohloubit odlišnost sociálních skupin, tím se od sebe ještě více oddálí a nemohou spolupracovat (Janíková, 2011).

Aby mohlo dojít k interakci, jsou jisté podmínky, díky kterým je možné navazovat hlubší interpersonální vazby např. pravidelné setkávání po určitý čas, společná pracovní náplň, řešení problémů atd. (Janíková, 2011).

Řezáč (1998) tvrdí, že v interakci se individuální aktivity spojují ve společnou činnost. Individuální projevy chování se strukturují do interpersonálních vazeb a tím vzniká vzájemný vztah. Díky činnosti máme možnost poznat druhého a zároveň reflektovat sebe sama (Řezáč, 1998).

V taneční sféře je síla skupiny velmi důležitá. Pospolitost a „tah za jedno lano“ pomáhá při výkonnosti, vytrvalosti a dosahování společných úspěchů. Zároveň posiluje sebevědomí celé skupiny. Z vlastní zkušenosti vím, že podněcování rivality v tanečnickém kolektivu způsobuje potíže a zbytečné konflikty. Tým, který drží při sobě a jeho členové se podporují navzájem, je silnější než nesoudržný kolektiv s outsidersy, kteří nejsou přijímáni. Negativní postoje interagují negativní chování, čímž oslabují skupinu. Trenérskou povinností je tyto vztahy udržovat v pořádku.

Z přehledové studie od Mareše a Gavory (2004), ve které se věnují činnosti holandských badatelů v oblasti interakce, se dozvídáme, že interakce a komunikace je jimi vnímána jako provázaný systém. Z toho lze odvodit, že rozbor konkrétních individuálních výukových situací není až tak nutný, jelikož interakci a komunikaci od sebe nelze snadno oddělit. Z perspektivy těchto badatelů neexistuje v průběhu interakce stanovený

začátek a konec, tedy probíhá bez přestání z důvodu neustálého setkávání učitelů a žáků. Vztahy těchto osob se mění a vyvíjejí v závislosti na skutečnostech z minulosti a jistém předjímání budoucnosti (Mareš & Gavora, 2004).

Janíková (2011) rozlišuje tři roviny interakce, které se vzájemně prolínají a působí na účastníky v interakci:

- **Rovina společenská** – v této rovině se zabýváme umístěním zájmové činnosti a zasazením do prostoru, kde dochází k interakci (vesnice, sídliště, město), dále se zabýváme druhem zájmové aktivity, konkrétní zaměření dané činnosti, ekonomickými faktory atd.
- **Rovina interpersonální** – neboli rovina mezilidských vztahů je dána sociálními rolemi a individuálním postavením, které zastávají aktéři interakce. Jde o vztahy nadřízených a trenérů (např. ředitel SVČ a trenér taneční skupiny působící v SVČ), vztahy trenérů navzájem, vztahy mezi trenéry a svými žáky a vztahy žáků mezi sebou.
- **Rovina individuálně psychologická** – obsahuje vrozené a během života získané vlastnosti, které vycházejí na povrch během interakce. Zjednodušeně se dá hovořit o chování jedince. Do této roviny patří vnímání a očekávání (Janíková, 2011).

4.1. Interakční styl

Interakční styl je vnitřní charakteristika trenéra s poměrně trvalým a stabilním charakterem. Má pro svěřence vypovídající a nápomocnou hodnotu, která jim umožňuje předvídat reakce, jednání a činnost trenéra. Vypovídá o osobnosti trenéra, reprezentuje ho. Díky pozorovatelnému individuálnímu stylu je možnost se připravit na výuku a očekávat tedy určité vzorce jeho chování. (Gavora, 2005).

Existují různé činitele, které ovlivňují působení trenéra v dané činnosti. I přes různorodost faktorů, které mohou ovlivnit trenérovo

jednání, se projevy jeho interakce stabilně opakují a převládají především ty, které jeho svěřenci znají z minulosti.

Janíková (2011) volně navazuje na tuto myšlenku a tvrdí, že interakční styl trenéra vymezují společensko-historické podmínky mezi svěřenci a trenérem. Roli hrají vlastnosti a zkušenosti na obou stranách. Toto působení má výrazný vliv na atmosféru v týmu.

Svěřenci díky poznání osobnosti trenéra mohou předvídat trenérovo očekávání, zároveň jsou schopni odhadnout reakci na jimi vyvolaný podnět. I přes cyklické opakování trenérských projevů a odhadnutelné jednání se trenér v průběhu působení v činnosti vyvíjí a některé projevy je schopen postupně změnit. S věkem je schopný se adaptovat, může vkládat do činnosti určitou moudrost a pochopení, nebo naopak může zahořknout. Tyto změny se však nedějí ze dne na den a jsou ovlivněny především trenérskými zkušenostmi.

Svým specifickým stylem působí trenér na svěřence. Jde o působení záměrné i nezáměrné. Díky zvláštnosti a originalitě stylu se budují vzájemné citové vazby mezi trenéry a svěřenci. Trenér má svůj vlastní postoj k žákům, hledá ideální míru a způsob kladení požadavků a nároků, následně pak využívá své vlastní způsoby ohodnocení nebo zpětné vazby.

Interakční styl zahrnuje rovněž utužení techniky určitého sportu (v našem případě tanečních stylů a prvků), strategické myšlení, postupy aj. Součástí je i názor trenéra na svěřence (Janíková, 2011).

4.2. Hodnocení interakčního stylu

Gavora (2005) ve své studii nabízí hodnocení interakčního stylu. Rozlišuje osm dimenzí, ve kterých se osobnost pedagoga pohybuje, tzn. ukazuje osm vzájemně občas kontrastních přístupů, které charakterizují postoj ke svěřencům:

- Organizátor
- Pomáhající svěřencům
- Chápající
- Vede svěřence k zodpovědnosti
- Nejistý

- Nespokojený
- Kárající
- Přísný (Gavora, 2005).

Dytrtová s Krhutovou (2009) se věnují rovněž rozboru a popisu zmíněných dimenzí interakčního stylu. Tato typologie je pouze teoretická. Pedagog nikdy nesplňuje stoprocentně jeden jediný vzor, byť se k některému může většinou přiklánět, vždy je kombinací více možností.

- Organizátor – je vzor pedagoga, který je schopný vysvětlit danou problematiku, výborně organizuje činnost, která se týká vědění, výchovy a vzdělání, dokáže udržet pozornost svých žáků.
- Pomáhající – je spolehlivý, ochotný, vždy rád podá pomocnou ruku, je dobrým přítelem, umí poradit.
- Chápající – empatický, naslouchající pedagog, který se snaží pochopit všechno a všechny.
- Vede k zodpovědnosti – primárně se snaží o samostatnost svých svěřenců, vkládá do nich důvěru a nechává je dělat samostatná rozhodnutí, rovněž dává svým svěřencům na výběr, aby pocítili zodpovědnost.
- Nejistý – většinou je nerozhodný, váhavý a nestojí si za svým rozhodnutím
- Nespokojený – pedagogický vzor, vykreslující učitele jako neobjektivního a neschopného odhadnout míru nároků. Jakékoliv činění svěřenců je špatně, nic není dost dobré.
- Kárající – pedagog, který je často naštvaný, povýšený nad své svěřence a neodpouští si káravé poznámky
- Přísný – vzor pedagoga, který je velmi náročný a vyvolává ve svěřencích strach. Vyžaduje bezpodmínečnou poslušnost, oddanost, soustředění a neodpouští žádné chyby (Dytrtová & Krhutová, 2009).

Osobnost pedagoga (trenéra) se promítá ve více z těchto dimenzí. Projev některé z nich je vždy silnější a v některé slabší. Existují kombinace a různé poměry těchto charakterových vzorů a ty potom

způsobují odlišnosti v přístupech jednotlivých pedagogů. Důležitým faktem je v tomto směru i vzdělání, délka praxe a zkušenost, která interakční přístup významně ovlivňuje (Gavora, 2005).

5 CÍLE PRÁCE

Cílem bakalářské práce je zjistit, jaké rozdíly existují mezi sebehodnocením a ideálním pohledem v rámci interakčního stylu trenéra *Street dance*.

Dílčí cíle:

1. Identifikovat interakční styl všech trenérů *Street dance*, hodnocený z hlediska sebereflexe a z hlediska ideálu.
2. Identifikovat rozdíly mezi sebehodnocením a ideálem v interakčním trenérském stylu v rámci vybraných kategorií.

Výzkumná otázka vztahující se k prvnímu dílčímu cíli:

1. Jaký je rozdíl mezi sebehodnocením a ideálem v rámci interakčního stylu trenérů *Street dance*?

Výzkumné otázky vztahující se k druhému dílčímu cíli:

2. Jaký je pohled mužů a žen na interakční styl trenéra *Street dance*?
3. Jaký je pohled různých věkových kategorií na interakční styl trenéra *Street dance*?

6 METODIKA PRÁCE

6.1. Výzkumný soubor

Ve svém výzkumu jsem se zaměřila na skupinu trenérů v oblasti moderního tance, především *Street dance*.

Výzkum proběhl v červnu roku 2017. Prázdné dotazníky byly předvedeny do elektronické formy a zaslány trenérům tanečních skupin. Výzkumný vzorek tvořilo 38 respondentů z celé ČR. Většina trenérů byla oslovena osobně při setkání na Kurzu vedení tanečních skupin, který se konal v Olomouci dne 12. 5. 2017. Poté probíhala komunikace přes e-mail a sociální sítě. Výběr respondentů byl záměrný, vesměs se jednalo o přátele, známé a lektory tanečních skupin, se kterými jsem osobně přišla do kontaktu.

Trenéři, díky elektronické podobě dotazníků, měli možnost vyplnit dotazník z pohodlí domova. Všichni trenéři byli seznámeni s informovaným souhlasem a vyplněním dotazníku potvrdili svou dobrovolnou účast v tomto výzkumu. Ochotně se zúčastnili všichni oslovení trenéři a projevíli zájem o výsledky.

Z celkového počtu 38 oslovených respondentů bylo 6 (15,79%) mužů a 32 (84,21%) žen. Průměrný věk trenérů je 26 let. Nejmladší z respondentů má 18 let a nejstarší 53 let. Z 38 osob má 26 (68,4%) dosažené středoškolské vzdělání ukončené maturitou, 9 (23,7%) vysokoškolské vzdělání, 2 osoby (5,3%) mají základní vzdělání a 1 (2,6%) dosáhl vzdělání střední, zakončené výučním listem. Žádný z trenérů nemá trenérskou kvalifikaci¹ v oblasti *Street dance*. Délka praxe všech respondentů je v průměru 7,4 let. Nejkratší délka praxe v oblasti trenérství *Street dance* je 1 rok, nejdelší praxe je 25 let.

Za účelem vyřešení 3. výzkumné otázky byl výzkumný soubor rozdělen do následujících věkových kategorií:

- Do 20
- 21–30
- 31–40

¹ Trenérské kvalifikace se v oblasti *Street dance* prozatím nevydávají.

- Nad 40 let

6.2. Výzkumná metoda

Pro sběr informací jsem zvolila metodu dotazování technikou dotazníku interakčního stylu trenéra/trenérky. Použila jsem adaptaci dotazníku od autorek Harvanové a Štěrbové:

- dotazník interakčního stylu trenéra/trenérky (A) – adaptace pro trenéry Harvanová, Štěrbová (in press)
- dotazník interakčního stylu trenéra/trenérky (B) – adaptace pro trenéry Harvanová, Štěrbová (in press).

Dotazník tvoří dvě výše zmíněné části. V první části (dotazník interakčního stylu trenéra/trenérky (A), trenéři hodnotí svůj vlastní interakční styl a pokouší se objektivně reflektovat vlastní pedagogické interakční přístupy. V druhé části (dotazník interakčního stylu trenéra/trenérky (B), stejný vzorek trenérů hodnotí ideální interakční styl trenéra/trenérky – tedy takový, který by podle nich byl nejlepší.

Zmíněný dotazník obsahuje 64 výroků v každé ze svých částí. V první části respondent anonymně reaguje a vyjadřuje se k nim na škále 0 až 4. Nula na škále vyjadřuje odpověď NIKDY a čtyři vyjadřuje odpověď VŽDY. V druhé části probíhá hodnocení stejným způsobem.

Otázky v dotazníku jsou konstruovány tak, aby z odpovědí bylo po přepočítání zřejmé, jaký interakční styl respondenti preferují. Rozčlenění probíhá na úrovni osmi dimenzí interakčních stylů. Dotazník obsahuje různě rozmístěné otázky, patřící k jednotlivým interakčním stylům, z nichž výsledné odpovědi podle vzorce určují interakční styl trenéra/trenérky. Konkrétní dimenze byly nastíněny již v kapitole 4.2. a nyní je nalezneme i v Tabulce 1. Pro připomenutí to jsou *Organizátor*, *Napomáhající*, *Chápající*, *Vede k zodpovědnosti*, *Kárající*, *Nespokojený*, *Nejistý* a *Přísný*.

Vyhodnocování dotazníku probíhá za pomoci použití průměru v každé dimenzi. Čím je výsledný průměr v dimenzi vyšší, tím víc se k němu trenér přiklání.

Adaptace dotazníku vznikla na základě rozsáhlejšího QTI dotazníku (Questionnaire on Teacher Interaction), jehož autory jsou T. Wubbles a J. Levy, kteří postavili své základy na historických výzkumech v oblasti pedagogické psychologie. Vznikl jako nástroj pro diagnostiku pedagogických přístupů v praxi. Českou variantu tohoto dotazníku vypracoval J. Mareš, P. Gavora a P. den Brok (2003).

Tabulka 1

Položky dotazníku interakčního stylu trenéra

Dimenze interakčního stylu	Čísla položek v dotazníku
Organizátor	1, 7, 16, 34, 42, 48, 58, 64
Pomáhající	6, 24, 29, 31, 33, 36, 57, 61
Chápající	2, 4, 8, 12, 14, 17, 43, 46
Vede k zodpovědnosti	9, 21, 25, 35, 40, 49, 53, 59
Nejistý	5, 11, 18, 20, 39, 45, 47
Nespokojený	22, 26, 27, 37, 50, 54, 55, 62
Kárající	10, 13, 15, 19, 28, 41, 44, 51, 52
Přísný	3, 23, 30, 32, 38, 56, 60, 63

7 VÝSLEDKY A DISKUZE

Výsledky výzkumného šetření jsou prezentovány formou tabulek a grafů. Struktura kapitoly zohledňuje jednotlivé výzkumné otázky.

7.1. Výsledky výzkumu vztahující se k 1. výzkumné otázce

V této kapitole jsou nastíněny souhrnné výsledky interakčního stylu všech trenérů. V tabulce 2 jsou průměrné hodnoty všech trenérů z pohledu sebereflexe v jednotlivých dimenzích. V tabulce 3 jsou průměrné hodnoty pohledu trenéra na ideální interakční styl trenéra. Jednotlivé hodnoty byly zpracovány do grafu (Obrázek 1), který ilustruje, jak se liší sebereflexe trenérů od očekávaného „ideálu“.

Tabulka 2

Interakční styl trenérů z jejich vlastního pohledu (sebereflexe)

	Sebereflexe (n = 38)
Charakteristika dimenzí	M
Organizátor	3,32
Pomáhající	3,58
Chápající	3,37
Vede k zodpovědnosti	2,77
Nejistý	1,01
Nespokojený	0,66
Kárající	0,83
Přísný	1,68

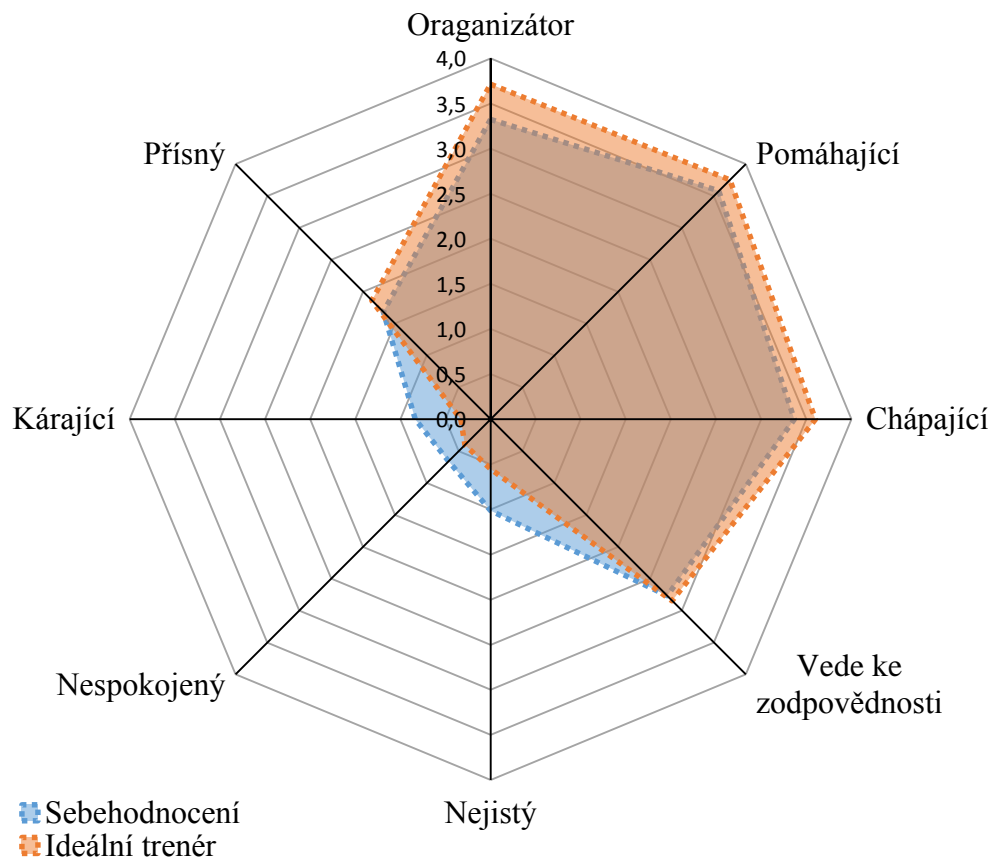
Poznámka: M = průměr

Tabulka 3

Interakční styl trenéra - ideální interakční styl (z pohledu všech trenérů)

Charakteristika dimenzí	Sebereflexe
	(n = 38)
	M
Organizátor	3,71
Pomáhající	3,75
Chápající	3,60
Vede k zodpovědnosti	2,85
Nejistý	0,55
Nespokojený	0,40
Kárající	0,33
Přísný	1,86

Poznámka: M = průměr

Obrázek 1. Grafické znázornění rozdílu mezi sebereflexí interakčního stylu trenérů/trenérek a ideálním interakčním stylem trenérů/trenérek.

Bylo zjištěno, že trenéři uplatňují především *Pomáhající* a *Chápající* interakční styl trenéra/trenérky, kombinují jej s *Organizátor* a *Vede k zodpovědnosti*. V porovnání s pohledem na ideální interakční styl trenéra/trenérky se v těchto dimenzích setkávají. Viditelné rozdíly mezi sebereflexí a „ideálem“ pozorujeme ve stylech *Nejistý*, *Nespokojený* a *Kárající*, kde sebereflexe přesahuje hodnotami pohled na ideální interakční styl trenérů. Zajímavé je, že dimenze *Přísný* dosahuje vyšších hodnot v pohledu na ideální interakční styl trenéra/trenérky než v případě sebereflexe. Trenéři tedy považují přiměřenou přísnost za důležitý faktor v interakčním stylu ideálních trenérů/trenérek.

7.2. Výsledky výzkumu vztahující se ke 2. výzkumné otázce

V této kapitole byl celek všech odpovědí na sebehodnocení a ideál interakčního stylu rozdělen do dvou kategorií. Výzkumné šetření je zaměřeno na interakční styl trenéra/trenérky *Street dance*, a to z pohledu pohlaví respondentů. V případě mužů je vypovídací hodnota výsledků ovlivněna nízkým počtem respondentů.

7.2.1 Výsledky žen – trenérek

V tabulce 4 vidíme průměr odpovědí sebereflexe všech zúčastněných žen.

V tabulce 5 sledujeme průměr odpovědí pohledu na ideální interakční styl trenérky. Jednotlivé hodnoty byly zpracovány do grafu (Obrázek 2), který porovnává sebereflexi od očekávaného ideálního interakčního stylu trenérek.

Tabulka 4

Interakční styl žen – trenérek z jejich vlastního pohledu (sebereflexe)

	Sebereflexe (n = 32)
Charakteristika dimenzí	M
Organizátor	3,32
Pomáhající	3,58
Chápající	3,37
Vede k zodpovědnosti	2,77
Nejistý	1,01
Nespokojený	0,66

Kárající	0,83
Přísný	1,68

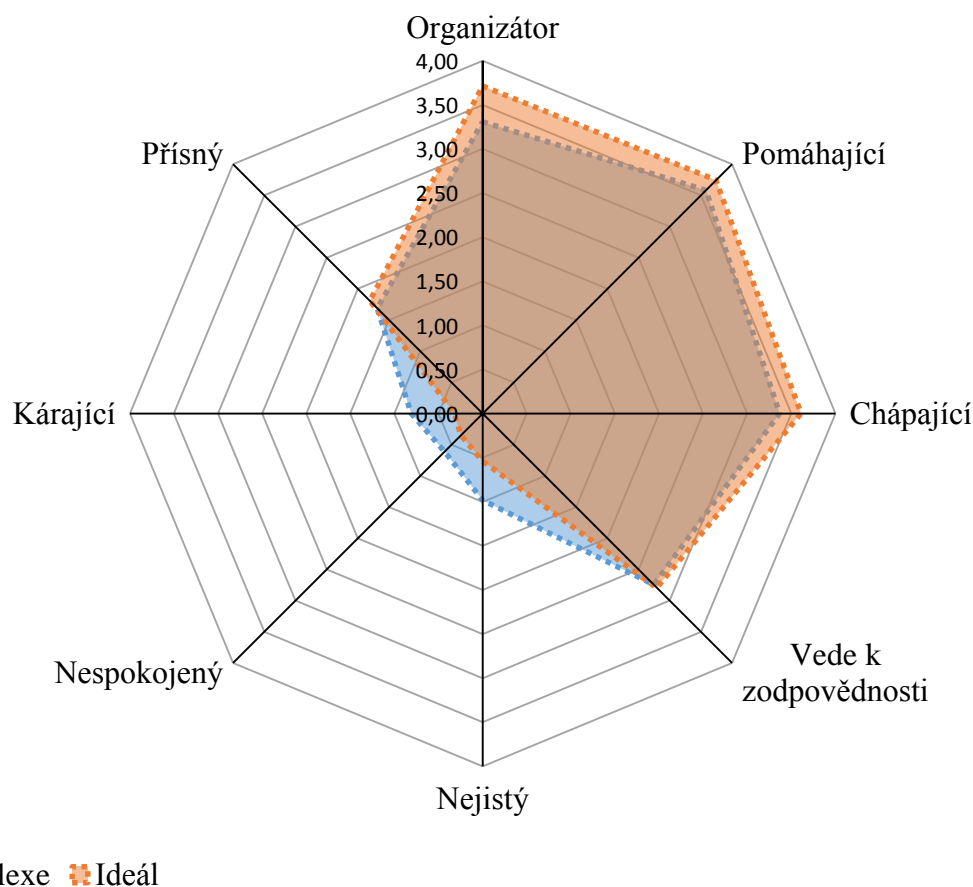
Poznámka: M = průměr

Tabulka 5

Interakční styl trenéra - ideální interakční styl (z pohledu žen – trenérek)

Charakteristika dimenzí	Sebereflexe
	(n = 32)
	M
Organizátor	3,32
Pomáhající	3,58
Chápající	3,37
Vede k zodpovědnosti	2,77
Nejistý	1,01
Nespokojený	0,66
Kárající	0,83
Přísný	1,68

Poznámka: M = průměr

Obrázek 2. Grafické znázornění rozdílu mezi sebereflexí interakčního stylu a ideálním interakčním stylem z pohledu žen – trenérek.

Dle grafu lze předpokládat, že ženy – trenérky preferují především *Pomáhající* a *Chápající* interakční styl trenérky, kombinují jej se styly *Organizátor* a *Vede k zodpovědnosti*. Hodnoty pro dimenzi *Organizátor* jsou z pohledu sebereflexe nižší oproti ideálnímu pohledu na interakční styl trenérek. Viditelné rozdíly můžeme vidět v dimenzích *Nejistý*, *Nespokojený* a *Kárající*, kde ženy samy sebe hodnotí jako více nejisté, nespokojené a kárající ve srovnání s jejich pohledem na ideální interakční styl trenérek. V dimenzi *Přísný* se stejně jako v případě *Vede k zodpovědnosti* hodnoty sebereflexe k ideálu velmi přibližují, v obou případech je hodnocení ideálního interakčního stylu trenérů mírně vyšší.

7.2.2. Výsledky mužů – trenérů

Tato kapitola se zabývá pohledem mužů na interakční styl trenéra *Street dance*. V tabulce 6 byl vytvořen opět průměr z odpovědí sebereflexe všech zúčastněných mužů.

V tabulce 7 sledujeme průměr odpovědí z pohledu ideálního interakčního stylu trenérů *Street dance*. Jednotlivé hodnoty byly zpracovány do grafu (Obrázek 3), který porovnává, jak se odlišuje reálný pohled mužů z hlediska sebereflexe proti očekávanému ideálu interakčního stylu. Nutno dodat, že výsledky mají nízkou vypovídající hodnotu z důvodu nízkého počtu zúčastněných respondentů.

Tabulka 6

Interakční styl mužů – trenérů z jejich vlastního pohledu (sebereflexe)

Charakteristika dimenzí	Sebereflexe
	(n = 6)
	M
Organizátor	3,40
Pomáhající	3,56
Chápající	3,38
Vede k zodpovědnosti	2,90
Nejistý	1,17
Nespokojený	0,92
Kárající	0,96
Přísný	1,67

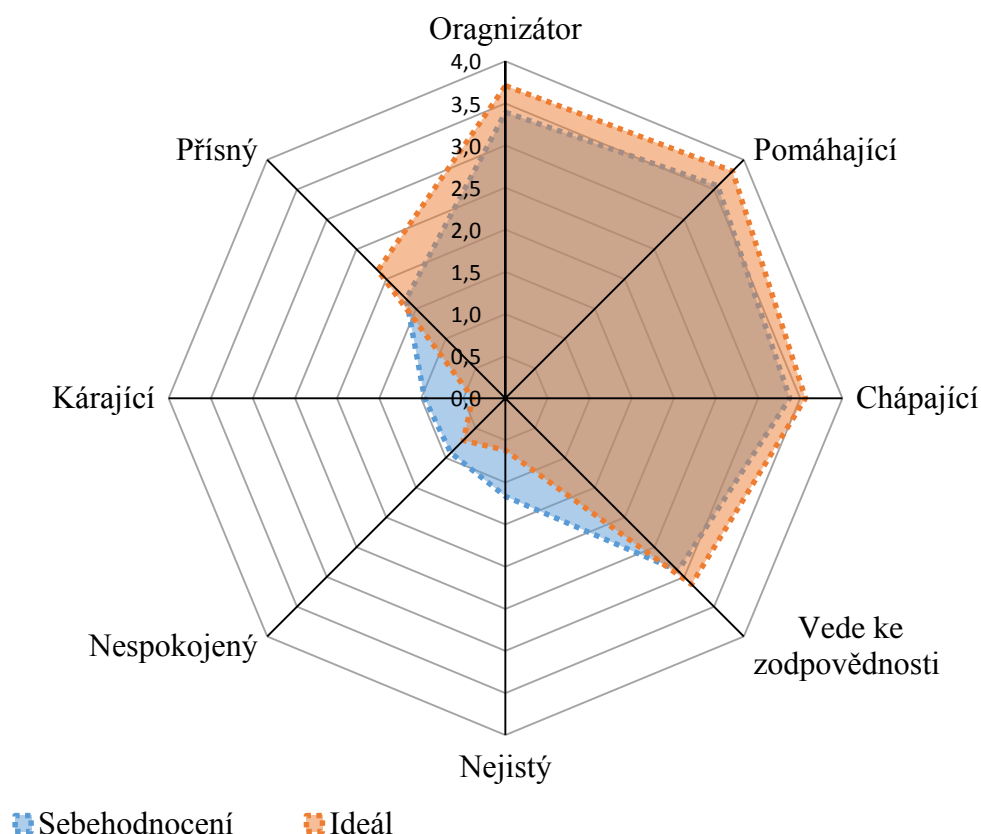
Poznámka: M = průměr

Tabulka 7

Interakční styl trenéra - ideální interakční styl (z pohledu mužů – trenérů)

Charakteristika dimenzí	Sebereflexe
	(n = 6)
	M
Organizátor	3,71
Pomáhající	3,81
Chápající	3,56
Vede k zodpovědnosti	3,13
Nejistý	0,62
Nespokojený	0,71
Kárající	0,39
Přísný	2,15

Poznámka: M = průměr

Obrázek 3. Grafické znázornění rozdílu mezi sebereflexí interakčního stylu a ideálním interakčním stylem z pohledu mužů – trenérů.

Graf ukazuje, že zúčastnění muži upřednostňují interakční trenérské styly *Pomáhající*, *Chápající Organizátor* a *Vede k Zodpovědnosti*. Zásadní rozdíl mezi sebereflexí a ideálním pohledem na interakční styl trenérů *Street dance* z hlediska mužů, je zřetelný v dimenzi *Přísný*, kde ideální pohled převyšuje významně hodnoty sebehodnocení mužů. Muži – trenéři tedy posuzují „ideálního“ trenéra jako výrazněji přísnějšího, než jsou oni sami. V dimenzích *Kárající* a *Nejistý* sebehodnocení trenérů převyšuje hodnocení ideálu. Trenéři jsou tedy více kárající a nejistí ve srovnání s ideálním pohledem na interakční styl trenérů *Street dance*. Zajímavou odchylkou je pohled na dimenzi *Nespokojený*, ve které se hodnota ideálního pohledu na interakční styl přibližuje hodnocení sebereflexe.

Muži – trenéři tedy vnímají přiměřenou nespokojenost trenéra jako pozitivní faktor v interakci se svěřenci v taneční skupině.

7.3. Výsledky výzkumu vztahující se ke 3. výzkumné otázce

Následně jsou v této části prezentovány výsledky výzkum zaměřené na interakční styl trenérů moderního tance, v rámci věkových kategorií.

V rámci první kategorie jsou výsledky výzkumu zaměřeny na věkovou skupinu do 20 let. Následně je vyhodnocena věková skupina od 21 do 30 let. V další části jsou interpretovány odpovědi respondentů ve věku od 31 do 40 let. A poslední hodnocenou skupinou jsou účastníci výzkumu nad 40 let.

Pro vyhodnocení této výzkumné otázky byl zvolen systém průměru hodnot dané kategorie, kdy bude vytvořena průměrná hodnota z odpovědí všech respondentů dané věkové kategorie a to jak z pohledu sebereflexe, tak i z pohledu ideálu. Následně budou zjištěné hodnoty srovnání v grafu a bude vyhodnoceno, který interakční trenérský styl preferují dané věkové kategorie zastoupené ve výzkumu. Zastoupení počtu respondentů ve věkových skupinách:

- Kategorie do 20 let. Zastoupení 11 respondentů.
- Kategorie od 21 let – 30 let. Zastoupení 18 respondentů.
- Kategorie od 31 let – 40 let. Zastoupeno 6 respondentů.
- Kategorie nad 40 let. Zastoupení 3 respondentů.

7.3.1. Tabulky věkových kategorií

Průměrné hodnoty, které vzešly z dotazníku interakčního stylu trenéra/trenérky ukazují hodnocení respondentů čtyř věkových kategorií, z hlediska sebereflexe (Tabulka 8). V druhém případě ukazují hodnocení z hlediska ideálního pohledu na interakční styl trenéra/trenérky *Street*

dance (Tabulka 9). Z těchto tabulek lze sledovat patrné rozdíly věkovými kategoriemi. Tabulky 8 a 9 jsou pouze orientační. Výzkumná otázka se zabývá primárně rozdílem mezi sebereflexí a pohledem na ideální interakční styl trenéra/trenérky. Tyto rozdíly jsou později znázorněny v grafech.

Tabulka 8
Interakční styly trenérů z hlediska sebereflexe dle věkových kategorií

Charakteristika dimenzí	Sebereflexe			
	Do 20 let (n=11)	21-30 let (n=18)	31-40 let (n=6)	Nad 40 let (n=3)
	M			
Organizátor	3,23	3,35	3,46	3,21
Pomáhající	3,6	3,63	3,66	3,04
Chápající	3,44	3,42	3,33	2,83
Vede k zodpovědnosti	2,75	2,82	2,85	2,38
Nejistý	1,26	0,94	0,93	0,66
Nespokojený	0,85	0,57	0,6	0,58
Kárající	0,91	0,83	0,85	0,55
Přísný	1,59	1,72	1,77	1,63

Poznámka: M = průměr

Tabulka 9

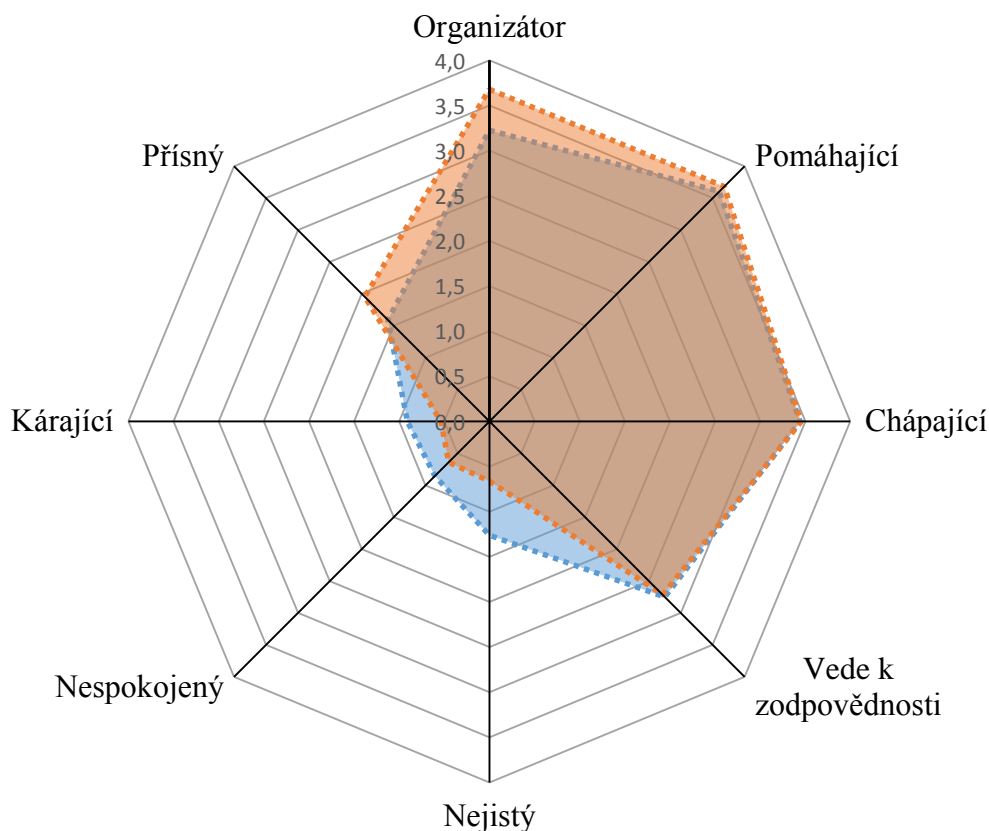
*Interakční styly trenérů – ideální interakční styl trenéra/trenérky
z hlediska věkových kategorií*

Charakteristika dimenzí	Ideál			
	Do 20 let (n=11)	21-30 let (n=18)	31-40 let (n=6)	Nad 40 let (n=3)
	M			
Organizátor	3,68	3,7	3,73	3,88
Pomáhající	3,68	3,77	3,79	3,83
Chápající	3,45	3,73	3,65	3,29
Vede k zodpovědnosti	2,72	2,93	3,06	2,38
Nejistý	0,66	0,52	0,55	0,33
Nespokojený	0,64	0,33	0,27	0,29
<i>Kárající</i>	0,54	0,27	0,19	0,22
Přísný	1,95	1,81	1,96	1,63

Poznámka: M = průměr

7.3.2. Výsledky věkové kategorie do 20 let

V kategorii do 20 let se výzkumu zúčastnilo 11 respondentů, kteří reagovali na výroky z dotazníku interakčního stylu trenéra/trenérky. Obrázek 4 znázorňuje rozdíl mezi sebereflexí této věkové skupiny a jejich pohled na ideální interakční styl trenéra/trenérky *Street dance*.

■ Sebereflexe ■ Ideál

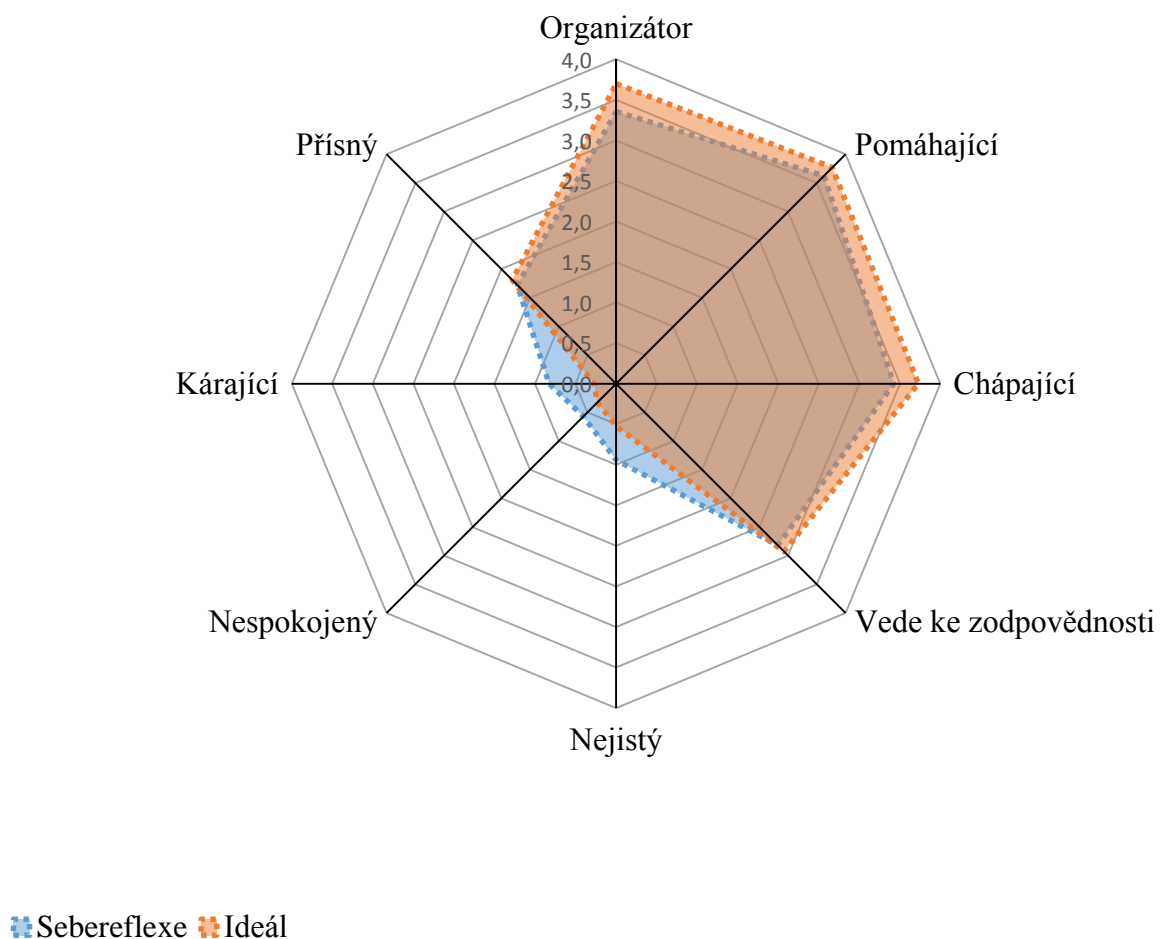
Obrázek 4. Grafické porovnání rozdílu mezi sebehodnocením interakčního trenérského stylu a ideálního interakčního stylu z pohledu trenérů do 20 let.

Z grafu lze usoudit, že trenéři do 20 let preferují interakční trenérské styly *Pomáhající*, *Chápající*, *Organizátor* a *Vede k zodpovědnosti*. Porovnání sebereflexe s „ideálem“ je velmi zajímavé, neboť se trenéři do 20 let téměř přesně shodují s ideálem v dimenzích *Pomáhající*, *Chápající* a *Vede k zodpovědnosti*. Interakční styl *Organizátor* se oproti jiným dimenzím v tomto případě sebereflexe od „ideálu“ liší velmi výrazně. Ideál vykazuje vyšší hodnotu než sebereflexe, tedy v případě ztotožnění se s ideálem by mladí trenéři měli být více organizačně schopní, aby se svému ideálu přiblížili. Nejvýraznějším odchýlením v otázce sebehodnocení, proti ideálu je dimenze *Nejistý*, kde trenéři vykazují vyšší hodnoty, než vykazuje ideál. V dimenzích *Kárající* a *Nespokojený*, se sebehodnocení viditelně odklání od „ideálu“. Výrazná odchylka je

znatelná i u dimenze *Přísný*, kde sebehodnocení nedosahuje hodnot „ideálu“. Obdobně tedy jako u mužů by podle trenérů ve věku do 20 let měl být ideální trenér přísnější, než jsou oni sami.

7.3.3. Výsledky věkové kategorie od 21 let do 30 let

Další výzkumný vzorek vyplňuje věková kategorie od 21 do 30 let. Hodnocení probíhá z pohledu sebereflexe a ideálního interakčního stylu trenéra/trenérky *Street dance*. Tato skupina je nejobsáhlejší výzkumným vzorkem v počtu respondentů v rámci věkových skupin. Výše uvedené Tabulky 9 a 10 obsahují konkrétní hodnocení interakčního stylu trenéra/trenérky této věkové kategorie. Hodnoty jsou zpracovány do grafu (Obrázek 5), který je porovnává, a ukazuje rozdíl mezi sebereflexí trenérů/trenérek a pohledem na ideální interakční styl trenérů/trenérek.

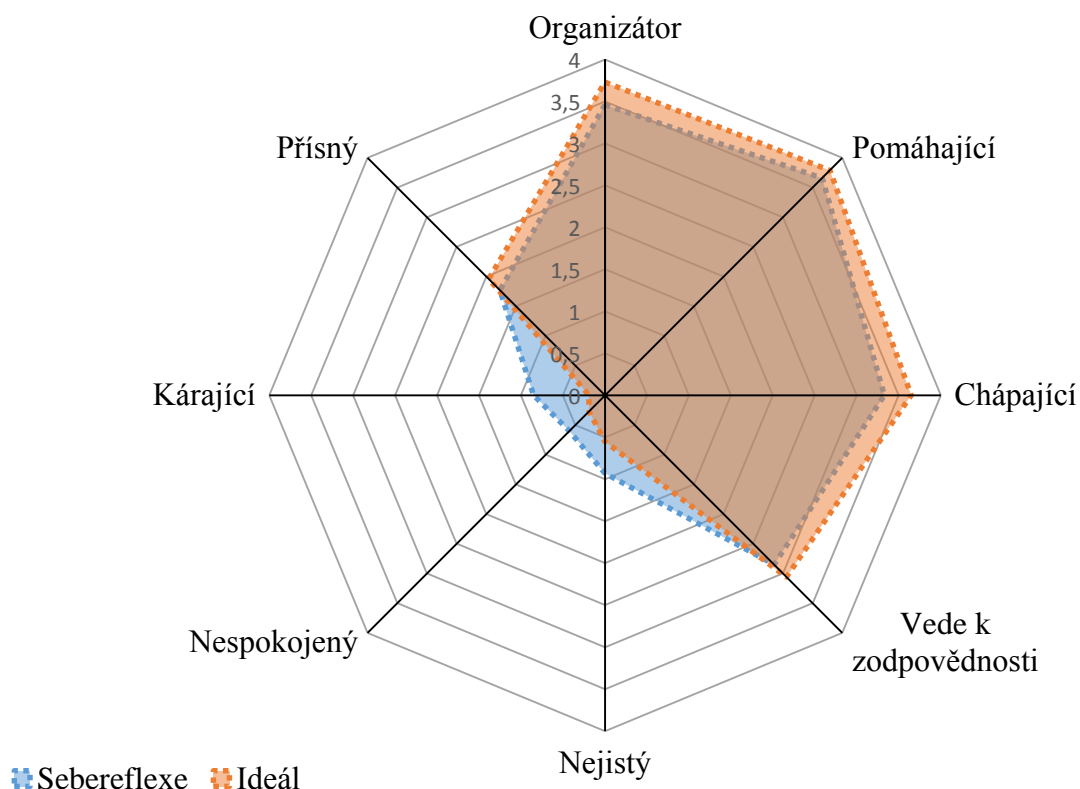
Obrázek 5. Grafické porovnání rozdílu mezi sebehodnocením interakčního stylu trenéra/trenérky a ideálního interakčního stylu z pohledu trenérů od 21 do 30 let.

Z Obrázku 5 lze usoudit, že věková kategorie od 21 do 30 let upřednostňuje interakční styly trenérů/trenérek *Pomáhající*, *Chápající*, *Organizátor* a *Vede k Zodpovědnosti*. V těchto dimenzích se setkávají trenéři věkové kategorie od 21 do 30 let s ideálním pohledem na interakční styl. Hodnoty ideálu jsou však vyšší. Znatelný rozdíl lze pozorovat u dimenzí *Nejistý*, *Nespokojený* a *Kárající*, kde „ideál“ vykazuje nižší hodnoty než hodnocení sebereflexe. V případě ztotožnění se s ideálním pohledem na interakční styl trenérů/trenérek *Street dance* by tedy věková kategorie od 21 do 30 let měla být méně nejistá, méně nespokojená a méně kárající. Při zaměření se na interakční styl *Přísný* zjišťujeme, že se sebereflexe a ideální pohled téměř shodují.

7.3.4. Výsledky věkové kategorie od 31 let do 40 let

Následující z výzkumných vzorků se týká věkové kategorie od 31 let do 40 let. V této skupině se většinově ocitají respondenti s nejdelší trenérskou praxí v oblasti *Street dance*. Počet respondentů, aktivně působících v tomto tanečním odvětví, se vzhledem k zvyšujícímu se věku velmi výrazně snižuje, proto v této kategorii reagovalo na otázky z dotazníku pouze 6 osob.

Hodnoty interakčního stylu trenéra/trenérky z hlediska sebereflexe a z hlediska ideálu, jsou zpracovány do grafu (Obrázek 6), který srovnává a ukazuje rozdíl mezi těmito dvěma pohledy.

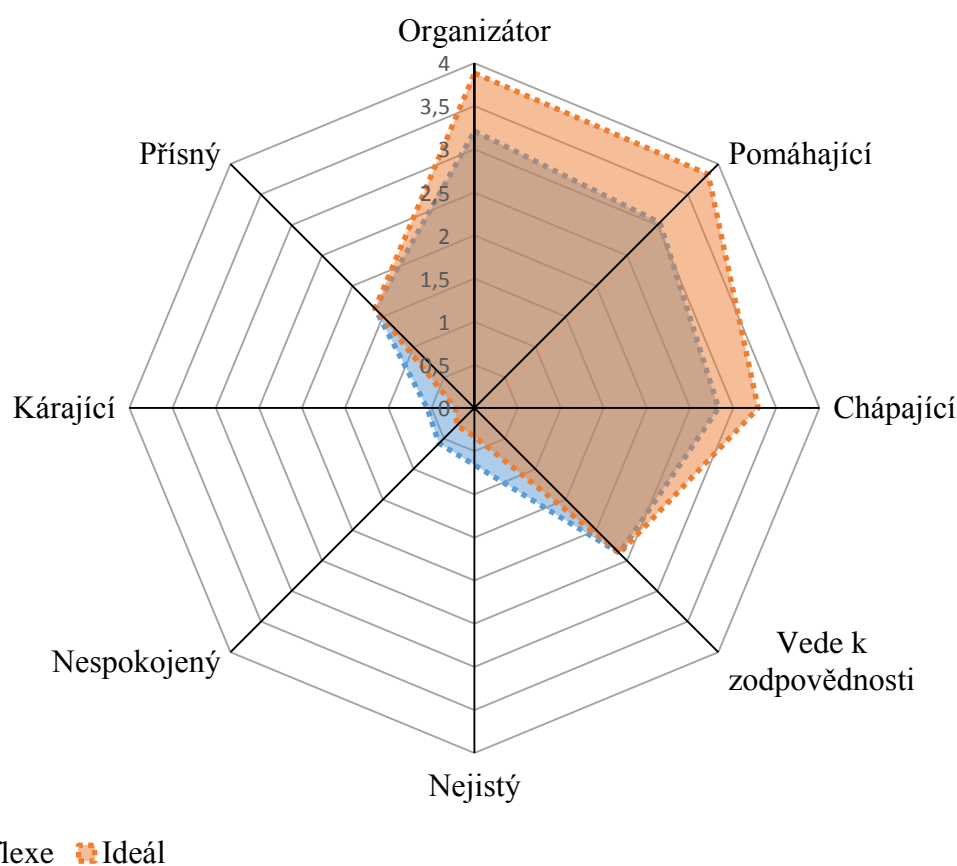
Obrázek 6. Grafické porovnání rozdílu mezi sebehodnocením interakčního trenérského stylu a ideálního interakčního stylu z pohledu trenérů od 31 do 40 let.

Trenéři věkové kategorie od 31 do 40 let aplikují především styly *Pomáhající, Chápající, Organizátor* a *Vede k Zodpovědnosti*. Z hlediska ideálního interakčního stylu trenéra dosahují zmíněné dimenze mírně vyšších hodnot oproti sebereflexi. V případě dimenzí *Nejistý, Nespokojený* a *Kárající* se trenéři odchylojí od pohledu na ideální interakční styl trenéra/trenérky *Street dance* a dosahují vyšších hodnot než pohled na „ideál“. Trenéři jsou tedy oproti ideálu více nejistí, nespokojení a kárající.

7.3.5. Výsledky věkové kategorie nad 40 let

Poslední věkovou kategorií je skupina respondentů nad 40 let. Výzkumný vzorek obsahuje nejnižší počet respondentů (3 osoby). Tento fakt lze odůvodnit tím, že *Street dance* jako sportovní disciplína je v České republice velmi mladým tanečním oborem, a proto trenérský post zastávají většinou mladší lektoři, kteří byli trendem *Street dance* zasaženi v módních vlnách. Zároveň lze zmínit i skutečnost, že *Street dance* a vedení taneční skupiny je fyzicky i psychicky relativně náročná činnost, a proto spousta trenérů v pozdějším věku taneční skupiny předává do rukou mladším svěřencům.

Trenéři nad 40 let reagovali rovněž na dotazník interakčního stylu trenéra/trenérky z hlediska sebereflexe a z hlediska ideálu. Hodnoty jsou zpracovány do grafu (*Obrázek 7*), který srovnává tyto dva pohledy. Nízký počet respondentů zapříčiňuje výraznější odchylky mezi sebereflexí a ideálním pohledem na interakční styl trenéra/trenérky oproti jiným věkovým kategoriím.

Obrázek 6. Grafické porovnání rozdílu mezi sebehodnocením interakčního trenérského stylu a ideálního interakčního stylu z pohledu trenérů nad 40 let.

Graf znázorňuje výrazné rozdíly mezi sebereflexí a ideálním pohledem na interakční styl trenéra/trenérky. Trenéři nad 40 let preferují interakční styly *Organizátor*, *Pomáhající*, *Chápající* a *Vede k zodpovědnosti*. V těchto dimenzích staví zmíněná věková kategorie ideál výrazně nad hodnotu, získanou v dotazníku zaměřeného na sebereflexi. Největší rozdíl lze pozorovat u dimenze *Organizátor*, kde má ideální trenér dle respondentů výrazně vyšší organizační schopnosti. V dimenzích *Vede k zodpovědnosti* a *Přísný* se hodnoty sebereflexe a pohledu na ideální

interakční styl trenéra/trenérky absolutně shodují. Mírný rozdíl je viditelný v dimenzích *Nejistý*, *Nespokojený* a *Kárající*, kde hodnoty sebereflexe převyšují hodnoty ideálního interakčního stylu trenéra/trenérky.

8 ZÁVĚRY

Závěry vztahující se k výzkumné otázce č. 1 „Jaký je rozdíl mezi sebehodnocením a ideálem v rámci interakčního stylu trenérů Street dance?“

Z dotazníkového šetření bylo zjištěno, že trenéři *Street dance* preferují interakční styly trenérů/trenérek *Pomáhající*, *Chápající*, *Organizátor* a *Vede k Zodpovědnosti*. V těchto dimenzích se setkávají s pohledem na ideální interakční styl trenérů/trenérek. Rozdíly mezi sebereflexí a ideálním pohledem lze sledovat ve stylech *Nejistý*, *Nespokojený* a *Kárající*, kde má hodnocení sebereflexe vyšší hodnoty než pohled na ideální interakční styl trenérů. Dimenze *Přísný* dosahuje vyšších hodnot v pohledu na ideální interakční styl trenéra/trenérky než v případě sebereflexe.

Závěry vztahující se k výzkumné otázce č. 2 „Jaký je rozdíl mezi sebehodnocením a ideálem v rámci interakčního stylu trenérů Street dance z pohledu žen a mužů?“

Z dotazníkového šetření, bylo zjištěno, že ženy – trenérky preferují především *Pomáhající* a *Chápající*, *Organizátor* a *Vede k Zodpovědnosti*. V dimenzi *Organizátor* jsou z pohledu sebereflexe nižší hodnoty ve srovnání s ideálním pohledem na interakční styl trenérek. Rozdíly hodnot nalezneme u dimenzí *Nejistý*, *Nespokojený* a *Kárající*. Interakční styly *Přísný* a *Vede k zodpovědnosti* se hodnoty sebereflexe a ideálu přibližují.

Formou dotazníkového šetření bylo zjištěno, že muži – trenéři preferují tyto interakční styly trenérů: *Pomáhající*, *Chápající* *Organizátor* a *Vede k Zodpovědnosti*. V dimenzi *Přísný* převyšují hodnoty pohledu ideálního interakčního stylu trenérů hodnoty sebereflexe. Hodnoty interakčních stylů *Kárající* a *Nejistý* z pohledu sebereflexe převyšují hodnoty ideálního interakčního stylu trenérů *Street dance*. V dimenzi *Nespokojený* se hodnota ideálního pohledu na interakční styl přibližuje hodnocení sebereflexe.

Závěry vztahující se k výzkumné otázce č. 3 „Jaký je rozdíl mezi sebehodnocením a ideálem v rámci interakčního stylu trenérů Street dance z pohledu věkových kategorií?“

Trenéři do 20 let preferují interakční trenérské styly *Pomáhající*, *Chápající*, *Organizátor* a *Vede k Zodpovědnosti*. Porovnání sebereflexe a pohledu na ideální interakční styl trenéra/trenérky, se hodnocení trenérů téměř shoduje v dimenzích *Pomáhající*, *Chápající* a *Vede k Zodpovědnosti*. Interakční styl *Organizátor* vykazuje vyšší hodnotu v pohledu na ideál než v rámci sebereflexe. Dimenze *Nejistý* obsahuje vyšší hodnoty v rámci sebereflexe, oproti pohledu na vnímaný ideální interakční styl trenérů/trenérek *Street dance*. V dimenzích *Kárající*, *Nespokojený* a *Přísný* hodnoty sebereflexe převyšují pohled respondentů na ideální interakční styl trenéra/trenérky *Street dance*.

Trenéři věkové kategorie 21 až 30 let upřednostňují interakční trenérské styly *Pomáhající*, *Chápající*, *Organizátor* a *Vede k Zodpovědnosti*. Pohled na ideální interakční trenérský styl trenérů *Street dance* je ve všech těchto dimenzích nadhodnocen. Rozdíl lze pozorovat u dimenzí *Nejistý*, *Nespokojený* a *Kárající*, kde ideální interakční styl trenérů převyšuje hodnoty sebereflexe. V dimenzi *Přísný* se hodnocení ideálního interakčního stylu trenérů a hodnocení sebereflexe trenérů ve věku 21 až 30 let téměř shoduje.

Trenéři věkové kategorie od 31 do 40 let upřednostňují především styly *Pomáhající*, *Chápající*, *Organizátor* a *Vede k Zodpovědnosti*. Hodnoty ideálního interakčního stylu trenéra v těchto zmíněných dimenzích dosahují mírně vyšších hodnot oproti sebereflexi. V případě dimenzí *Nejistý*, *Nespokojený* a *Kárající* se hodnocení trenérů ve věku od 31 do 40 let odchyluje od pohledu na ideální interakční styl trenéra/trenérky *Street dance*.

Dotazníkovým šetřením bylo zjištěno, že trenéři nad 40 let preferují interakční styly *Organizátor*, *Pomáhající*, *Chápající* a *Vede k zodpovědnosti*. V těchto dimenzích hodnotí věková kategorie nad 40 let ideální pohled vyšší, než je sebereflexe. Největší odchylku sebereflexe od ideálního pohledu na ideální interakční styl trenérů/trenérek lze pozorovat u dimenze *Organizátor*. V dimenzích *Vede k zodpovědnosti* a *Přísný* se

hodnoty sebereflexe a pohledu na ideální interakční styl trenéra/trenérky absolutně shodují. Rozdíl lze pozorovat v dimenzích *Nejistý*, *Nespokojený* a *Kárající*. V těchto dimenzích hodnoty sebereflexe převyšují hodnoty ideálního interakčního stylu trenéra/trenérky.

9 SOUHRN

Bakalářská práce se zabývá tématem interakčního stylu trenéra moderního tance. Cílem bylo zjistit jaké rozdíly v interakčních stylech existují mezi sebehodnocením a vizí „ideálu“ trenérů z jejich vlastního pohledu.

V přehledu poznatků byly charakterizovány pojmy tanec, způsoby soutěžení, trenér a interakce. Následně se bakalářská práce blíže věnuje specifické taneční kategorii Street dance a battle. Je definována ligová soutěž, nebo působení trenéra z určitých úhlů pohledu a cílů. V kapitole 4.2. Hodnocení interakčního stylu byly nastíněny teoretické poznatky, které byly následně využity v rámci aplikovaného výzkumu této bakalářské práce.

V rámci výzkumu provedeného metodou dotazování formou dotazníku bylo u oslovených trenérů/trenérek *Street dance* zjištěno, který interakční styl preferují a jaký interakční styl vnímají jako ideální. Výzkumný soubor tvořilo 38 respondentů. V prvním případě porovnávání sebereflexe s ideálem figurovali všichni respondenti, posléze pouze ženy, muži, a čtyři kategorie rozdělené podle věku.

Výsledkem bylo zjištění, že ve všech vybraných kategoriích se většina respondentů podhodnocuje oproti ideálu. Ve velkém rozsahu se shoduje sebereflexe a pohled na ideální interakční styl v dimenzích *Pomáhající, Chápající, Organizátor a Vede k Zodpovědnosti*, s mírnou převahou v hodnocení pohledu na ideální interakční styl trenérů/trenérek. Zároveň vnímá odklon od ideálu převážně v dimenzích *Nejistý, Nespokojený, Kárající, Přísný*.

Bereme-li odklon od ideálu jako nedostatek, v případě žen by šlo doporučit dle výsledků výzkumu, vylepšení organizačních schopností, umírnění se v kárání, a eliminaci pocitů nespokojenosti a nejistoty. U mužů ukázal výraznější odklon od ideálu mírný nedostatek přísnosti. Rovněž se muži potýkají s vyšší mírou kárání, nespokojenosti a nejistoty oproti ideálu.

Z šetření o věkových kategoriích vyplynulo, že nejmladší trenéři (do 20 let) se nejvíce přibližují sebehodnocením k vlastní vizi ideálu, jelikož

se v hodnocení dimenzí *Pomáhající, Chápající, Vede k zodpovědnosti* téměř shodují. Nejvýznamnější rozdíl mezi sebereflexí a „ideálem“ lze u této kategorie pozorovat v případě nejistoty, mladí trenéři se cítí mírně nejistí a vykazují nejvyšší hodnoty ze všech pozorovaných celků u dimenze *Nejistý*, v rámci sebereflexe.

Věková kategorie od 21 do 30 let by v případě potenciálního dosažení sobě určeného ideálu měla lépe organizovat a mít více pochopení pro své svěřence. Na druhé straně by tato kategorie měla být dle výsledků jistější a méně kárat.

U věkové kategorie od 31 do 40 let je porovnání s ideálem velmi podobné, jako v předešlé kategorii. Ideál je opět nadhodnocen a interakční trenérské styly *Kárající, Nespokojený a Nejistý*, mírně převládají nad téže dimenzemi v ideálním pohledu.

Věková kategorie nad 40 let obsahovala nejméně respondentů, a proto výsledky ukazovaly velké odchylky sebereflexe od pohledu na ideální interakční styl trenérů/trenérek *Street dance*. Tito trenéři preferují interakční styly *Organizátor, Pomáhající, Chápající a Vede k zodpovědnosti*. V dimenzích *Vede k zodpovědnosti* a *Přísný* se hodnoty sebereflexe a pohledu na ideální interakční styl trenéra/trenérky absolutně shodují.

Nízký počet respondentů ovlivnil výrazně vypovídací hodnotu výzkumu, proto lze předpokládat, že při vyšším počtu respondentů by byly výsledky více relevantní.

9 SUMMARY

The bachelor thesis deals with the theme of the interactive style of a modern dance coach. The aim was to find out what differences in the interaction styles exist between self-esteem and the vision of the ideal of coaches from their own point of view.

Dance, competing, coaching, and interaction concepts were characterized in the overview. Subsequently, the Bachelor Thesis deals with the specific dance categories: *Street dance* and *Battle*. A league competition is defined, or a coach's action from certain points of view and goals. Chapter 4.2. Evaluation of the interaction style outlined the theoretical knowledge that was subsequently used in the applied research of this bachelor thesis.

In the framework of a questionnaire survey, the Street dance coaches were found which interaction style they prefer and what interaction style they perceive as ideal. The research group consisted of 38 respondents. In the first case, self-reflection with the ideal was represented by all respondents, then only women, men, and four categories were created by age.

The result showed that in most of the selected categories, most respondents were underestimated over the ideal. To a large extent, self-reflection and view of the ideal interaction style match in *Helper*, *Understanding*, *Organizer*, and *Responsibility Leader*, with a slight predominance in the assessment of the ideal interaction style of coaches. They also perceive the deviation from the ideal mostly in the dimensions: *Uncertain*, *Dissatisfied*, *Objurgatory*, *Strict*.

If we see deviation from the ideal as a deficiency, in the case of women it is possible to recommend the improvement of the organizational abilities, moderation in reprimand, and the elimination of feelings of dissatisfaction and uncertainty according to the results of the research. In the case of men, a greater deviation from the ideal showed a slight lack of strictness. Men also face a higher level of reprimand, dissatisfaction and the uncertainty over the ideal.

The age category survey showed that youngest coaches (up to 20 years of age) are the most approaching self-esteem to their own vision of the ideal, as they almost coincide in the assessment of the *Helping*, *Understanding*, and *Responsibility Leader*. The most significant difference between the self-reflection and the ideal can be seen in this category in the case of *Uncertainty*. Young coaches feel slightly uncertain and show the highest values of all observed units in the *Uncertainty*, within self-reflection.

The age from 21 to 30 years of age should be better organized and have a greater understanding for their pupils if they are to achieve their ideal. On the other hand, this category should be more secure and less disciplined.

For ages from 31 to 40, the comparison with the ideal is very similar to the previous category. Ideal is overstated and interaction coaching styles *Reprimanding*, *Unhappy* and *Uncertain*, slightly dominate over the same dimensions in an ideal view.

The category over the age of 40 included the least of the respondents, and therefore the results showed large deviations of self-reflection from the perspective of the ideal interaction style of Street dance coaches. These coaches prefer Interactive styles: *Organizer*, *Helping*, *Understanding*, and *Responsibility Leader*. In the dimensions of the Responsibility Leader and the Strict, the values of self-reflection and the ideal coaching style of the coach perfectly coincide.

A few of respondents influenced significantly the value of the research, so it can be assumed that with a higher number of respondents the results would be more relevant.

10 REFERENČNÍ SEZNAM

- Czech dance organization. (2015). *Výroční zpráva 2015*. Retrieved from:
<http://czechdance.org/wp-content/uploads/2017/02/VÝROČNÍ-ZPRÁVA-2015.pdf>
- Dytrtová, R., & Krhutová, M. (2009). *Učitel. Příprava na profesi*. Praha: Grada.
- Fiedler, M. (2003). *Hip hop forever*. Olomouc: Hanex.
- Fontana D. (1997). *Psychologie ve školní praxi, příručka pro učitele*. Praha: Portál.
- Gavora, P. (2005). *Učitel a žáci v komunikaci*. Brno: Paido.
- Gavora, P., Mareš, J., & den Brok, P. (2003). Adaptácia dotazníka interakčného štýlu učiteľa. *Pedagogická revue*, 55(2), 126-145.
- Gibbons, E. (2007). *Teaching dance: the spectrum of styles*. Bloomington: AuthorHouse.
- Harvanová, J. (2010). Kompatibilita v partnerské dyádě a její souvislost se sportovním výkonem. *Disertační práce*, Univerzita Palackého, Filozofická fakulta, Olomouc.
- Janeček, V. (2013). *Úvod do taneční pedagogiky*. 1. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění.
- Janíková, M. (2011). *Interakce a komunikace učitelů tělesné výchovy*. Brno: Paido.

- Jansa, P. & kol. (2012). *Pedagogika sportu*. Vyd. 1. Praha: Karolinum.
- Jebavá, J. (1998). *Kapitoly z dějin tance a možnosti terapie*. Praha: Karolinum.
- Jůva, V. (2006). *Osobnost a aktivity sportovního trenéra*. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sportovních studií.
- Kabát, J. (2010). *Tanec v České republice (1.vyd.)*. Praha: Institut umění.
- Lazarová, B. & Uhlířová, V. (2006). Osobnost trenéra a profesní požadavky. *Sborník prací Fakulty sportovních studií*. Brno: Masarykova univerzita.
- Mareš, J., & Gavora, P. (2004). Interpersonální styl učitelů: teorie, diagnostika a výsledky výzkumů. *Pedagogika, časopis pro vědy a vzdělávání o výchově, 2004 (2)*, 101-128. Retrieved from: <http://pages.pedf.cuni.cz/pedagogika/?p=1797&lang=cs>
- Martens, R. (2006). *Úspěšný trenér*. Praha: Grada.
- Martinec, D. (2008). Krizově intervenční kompetence trenéra. Diplomová práce, Masarykova Univerzita, Fakulta sportovních studií, Brno.
- Mikulaščík, M. (2010). *Komunikační dovednosti v praxi: 2., doplněné a přepracované vydání*. Praha: Grada.
- Návratová, J., Vašek, R., Navrátilová, J. & Degen, M. (Eds.) (2010). *Tanec v České republice 1.vyd.* Praha: Institut umění.
- Perič, T. (2008). *Sportovní příprava dětí. 2., dopl. vyd.* Praha: Grada, Děti a sport.

- Perič, T. (2012). *Sportovní příprava dětí. Nové, aktualiz. vyd.* Praha: Grada, Děti a sport.
- Petracovschi, S. (2012). STREET DANCE: A BRANCH OF SPORTS FOR ALL. *SPORT si SOCIATE*, 2012 (2), 155-159. Retrieved from: <http://www.sportsisocietate.ro/en/article/street-dance-a-branch-of-sports-for-all/173>
- Petráš, V. (2016). *Jak si stanovit cíl.* Retrieved from: <http://www.psychologievykonu.cz>
- Průcha, J. (ed.) (2009). *Pedagogická encyklopedie.* Praha: Portál.
- Rey, J. (1947). *Jak se dívat na tanec. 1 vyd.* Praha: Vyšehrad.
- Řezáč, J. (1998). *Sociální psychologie. 1. vyd.* Brno: Paido.
- Tod, D., Thatcher, J. &, Rahman, R. (2012). *Psychologie sportu.* Praha: Grada.
- Zapletal, D. (2014). *Historie Hip Hopu.* Retrieved from: <http://www.hiphopdance.cz/historie-hip-hopu/>